

zjištěná činnost obžalovaného skutkovou podstatu přečinu pobuřování podle čís. 1 Šu 14 zákona na ochranu republiky ve směru objektivním i subjektivním.

Čís. 1822.

Podvod paděláním školního vysvědčení za účelem přijetí do státní služby (§ 199 d) tr. zák.).

(Rozh. ze dne 5. prosince 1924, Zm I 149/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 7. ledna 1924, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem podvodu podle §§ 197, 199 písm. d), 200 a 203 tr. zák.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti čís. 5, 9 a) a 10 Šu 281 tr. ř. Dle čís. 5 Šu 281 tr. ř. vytýká, že první soud neodůvodnil svého výroku o subjektivní vině obžalovaného, že totiž zamýšlel svým jednáním způsobiti železničnímu eráru škodu v určité výši (přes 200 a přes 2000 Kč); bylo prý toho tím spíše třeba, poněvadž úmysl obžalovaného mohl směřovati buď k vylákání služného vůbec, nebo jen k dosažení výhodnějšího postavení dle statu II. b). Aby soud mohl bezvadně zjistiti, jakou škodu zamýšlel obžalovaný způsobiti, bylo prý jeho povinností, aby dříve zjistil, konal-li snad obžalovaný službu vadně, a jaký vliv to má na výši služného, jež mu za jeho výkony příslušelo, po případě měl číselně zjistiti rozdíl mezi postupovým statutem III. a) a II. b), v níž by se případně mohla spatřovati škoda. Avšak první soud, uváživ výsledky provedeného řízení, dospěl ku přesvědčení, že obžalovaný vylákal na ředitelství státních drah pomocí padělaného školního vysvědčení místo čekatele v železniční službě dle statu II. b), pro které neměl předepsané kvalifikace a na něž jako legionář neměl nároku, v úmyslu, by stát poškodil o celé služné, které mu bylo vyplaceno za dobu od 1. ledna 1922 do 31. května 1923, úhrnnou částkou 20.386 Kč 80 h, a odůvodnil toto své zjištění úvahou, že železniční erár propůjčil obžalovanému žádané místo čekatelské ve skupině II. b) a vyplatil mu příslušné služební požitky jen v předpokladu, že jest pro toto místo kvalifikován, a úvahou, že obžalovaný místo (a ovšem také plat) přijal, ačkoliv si byl vědom, že dle svého vzdělání na ně nároku nemá, — a poněvadž ve skutečnosti kvalifikován nebyl, předpokládá první soud, že služby, jež obžalovaný železniční správě konal, byly bezcenné, že tedy poškodil erár o celý obnos přijatých služebních požitků, tím spíše, poněvadž (jak rozsudek výslovně uvádí) obžalovaný nemohl býti do služeb nižší skupiny dle statu III. a) vůbec přijat proto, že v této skupině zakázalo ministerstvo železnic od 1. ledna 1922 vůbec další přijímání čekatelů. Nelze tedy vytýkati rozsudku nedostatek důvodů v uvedeném směru. Také výtka neúplnosti — nikoli rozsudku — nýbrž řízení

jest bezpodstatná, uváží-li se, že se obžalovaný nehájil tak, jak uvádí nyní ve zmateční stížnosti, že mu totiž šlo pouze o dosažení výhodnějšího postavení dle statu II. b), nýbrž popíral zcela podvodný úmysl, a neučinil průvodních návrhů ke zjištění okolností, na něž klade váhu zmateční stížnost, takže soud neměl příčiny zjišťovati, kolik činí rozdíl mezi služebními požitky dle statu II. b) a III. a) a jakou hodnotu mají služební výkony obžalovaného ve vyšší skupině při nedostatku předepsané kvalifikace.

Mimochodem budiž podotčeno, že služné veřejného úředníka není pouhým ekvivalentem za vykonanou práci (ovšem kvalifikovanou) — odpovídající požadavkům stanoveným pro dotýčnou služební skupinu, — nýbrž že obsahuje v sobě také jiné složky, zejména úplatu za větší nebo menší předběžné vzdělání úředníkově, podmiňující míru jeho služební způsobilosti. Poněvadž v tomto případě chybělo obžalovanému pro místo ve skupině II. b), které podvodně vylákal, obojí — jak předběžné vyšší vzdělání, tak i praktická vyšší sběhlost, jím podmíněná — jest odůvodněn předpoklad rozsudku, že poškodil erár o celý mu vyplacený obnos služebních požitků, v každém případě však o částku větší, než 2000 Kč. Nelze také přehlédnouti, že první soud, zjišťuje způsobenou škodu a trestný úmysl obžalovaného, nechal zcela bez povšimnutí závažnou okolnost, že dle seznání svědka Leopolda Č-a obžalovaný poškodil stát ještě o dalších 3000 Kč tím, že navštěvoval po 12 měsících kurs železniční odborné školy, která je přístupna pouze absolventům střední školy a jest bezplatná pouze v případě, když navštěvovatel zůstane trvale ve službách dráhy.

Po věcné stránce (dle č. 9 a, po případě 10 §u 281 tr. ř.) namítá stížnost, že čin obžalovaného neměl býti kvalifikován jako zločin podvodu podle §§ů 197, 200 a 203 tr. zák., poněvadž prý z jednání stěžovatelova státu žádná hmotná škoda nevzešla a nemohla vzejíti. Obžalovaný přijal prý služné jako odměnu za vykonanou práci; konal prý službu po celou dobu od přijetí do propuštění a nevyšlo na jevo, že by ji nebyl konal bezvadně; potřebné znalosti prý měl, poněvadž vykonal železniční zkoušku s dobrým prospěchem. Ušetřil státu služné, které by byl musel vynaložiti na jiného úředníka, jehož místo zastával. Zmateční stížnost připouští, že jednání obžalovaného lze kvalifikovati podle §§ů 197, 199 d) tr. zák., nikoliv však zároveň podle §§ů 200, 203 tr. zák. Avšak stěžovatel přehlíží, že nebyl uznán vinným vedle zločinu obecného podvodu podle §§ů 197, 200, 203 tr. zák. ještě zvláště také zločinem podvodu listinného podle §§ů 197, 199 d) tr. zák., poněvadž rozsudek nezjistil, že jednal v úmyslu, by způsobil státu vedle škody hmotné také škodu immaterielní. Námitka stížnosti, že státu žádná hmotná škoda nevzešla a nemohla vzejíti, nevychází ze skutkových předpokladů napačeného rozsudku, který zjišťuje, že obžalovaný svým podvodným jednáním se vloudil do železniční služby na místo, pro které neměl kvalifikace a že vylákal tak služné, na které ve skutečnosti neměl nároku, a tím stát poškodil o více než 2000 Kč. Služné, které obžalovaný přijal, nebylo úplatou za vykonanou práci, poněvadž při nedostatečném předběžném vzdělání nemohl svému zaměstnavateli poskytnouti výkony, od-

povídací potřebám skupiny, do níž se podvodně vetřel; rozsudek nezjistil a nemohl zjistiti, že obžalovaný konal službu bezvadně, ani, že měl potřebné odborné znalosti pro místo, jež sice podvodně zastával, ale pro které mu chyběl základní předpoklad — předběžné vzdělání středoškolské; obžalovaný neušetřil státu jiného zaměstnance, nýbrž naopak poškodil jej hmotně o obnosy, za něž by byla železniční správa dostala úředníka kvalifikovaného. Svým podvodným jednáním mařil přímo účel, který sleduje státní správa, požadující od uchazečů veřejné služby listinné průkazy způsobilosti. Bylo proto zmateční stížnost jako neodůvodněnou zavrhnouti.

Čís. 1823.

Zločinu braní darů ve věcech úředních podle §u 104 tr. zák. může se dopustiti nejen úředník, který o veřejných záležitostech bezprostředně rozhoduje, nýbrž i ten, který rozhodnutí věcně připravuje nebo spolupůsobí přípravováním potřebných pro ně podkladů.

Jde o »záležitost veřejnou«, týká-li se veškerenstva státních občanů, neb aspoň jistého, počtem neomezeného jich kruhu. Spadá sem též zadávání dodávek potřeb pro poštovní správu.

Pod sankci §u 104 tr. zák. spadá i přijímání darů p o s k o n č e - n é m úředním jednání, jde-li o trvalé úřední spojení mezi úředníkem a stranou.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1924, Zm I 608/24.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 1. července 1924, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným zločinem braní darů ve věcech úředních podle §u 104 tr. zák., mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Zmateční stížnost obžalovaného uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 9 a) a 5 §u 281 tr. ř. V žádném z těchto směrů není odůvodněna. Zmateční stížnost upírá skutku, pro nějž obžalovaný byl podle §u 104 tr. zák. odsouzen, povahu soudně trestného činu, zejména zločinu podle §u 104 tr. zák., připouštějíc jen disciplinární jeho trestnost. Především bere písemní zmateční stížnost v pochybnost, že v případech, kde stěžovatel uznán byl vinným, šlo o rozhodování o veřejných záležitostech, jak to § 104 tr. zák. předpokládá a soud vyslovil, a že obžalovaný věděl, z jakého důvodu dary ty byly mu poskytovány, totiž že stalo se tak jen se zřetelem na jeho postavení jako přednosta oddělení a na obor působnosti jemu vyhrazené. Posléz uvedená pochybnost, jež ostatně mohla by se týkat jen řešení otázky skutkové soudem nalézacím, není stěžovatelem blíže precisována a stačí proto poukázatí ho na případné, zákonu i stavu věci, jak zjištěn byl soudem nalézacím, odpovídající dotyčné odůvodnění rozsudku. Při ústním provedení zmateční stížnosti rozvedl stěžovatel výtku v písemném provedení zmateční stížnosti pouze nadhroženou, že totiž nešlo o rozhodování o veřejných záležitostech, v ten rozum, že ujednání smluv mezi státem na jedné